

עין משפט
גור מוצה

לב:

בכל מערבין פרק שלישי עירובין

מסורת הש"ס

ולא ייעבד עם הארץ איסורא רבה. והא דמסקי פ"ק דשבת (דף ד.) גבי הדניק פת דתנור דלון אומריס ללדס חטא כשניל שזכס דחברך ככל שאני שהוא גורס לו לעבור שהוא אומר דכפרק ממד נשטט (פסחים)

איסורא קילנא. שלא מן המוקף: איסורא רבה. לאכול טבלים: **מתני'** למעלה מעשרה עפמים כו'. מפרש בגמרא: נתנו כבוד כו'. מפרש בגמרא (להלן): **גמ'** אי דנסתוון לקנות שביחתו על אילן: הוא ועירובו נמקוס אחד. ואפילו למעלה מי' עירובו עירוב: **אלא דנמכיון לשבוס למטה. מירוצא הוא.**

הילכך למעלה מעשרה און עירובו עירוב דנמקוס שמתכוון לשבות שם היא שביחתו וכיון דלי הוא בעי למסקל עירוביה ומיליה בשעה שהעירוב וזכה לו דהיינו בין השמשות לא מני שקיל דמיימי מרשות היחיד לרשות הרבים לא הוא עירובו עירוב וכיון דאילן רחב ד' והוה למעלה מי' דמיה רשות היחיד. למטה מי' עירובו עירוב ואע"ג דלמטה מי' כרמלית הוא דכל ג' עד ט' כרובס ד' כרמלית היא כדאמרן גי'אוחת השבת (שבת דף טו.) וקא מיימי ליה מרמליתו לרה"ר הא מוקמי לה כרבי דאמר כל דבר שהוא משום שבות לא גזרו עליו בין השמשות: **והא משפסם צאילן.** כי שקיל ליה ואמתי עירובו עירוב אפי' מעשרה והא לא מני שקיל ליה דשימוש אילן שבות הוא דמקמי (וכפ' דף לו.) אלו הן משום שבות לא עולין צאילן. והוא הדיון דמני למיפוך והא קא מיימי מרמלית לרשות הרבים אלא כיון דהא שבות והא שבות חדא מיימייהו נקט: כיון השמשות. שהיא שנת קניית עירוב וכיון דההיא שעתא מני שקיל ליה נמצאת סעודה הראויה לו כדאמרינן (שם) וכו' לא איכפת לן. לא גזרו עליו בין השמשות כדיון דבין השמשות שפיקא הוא ושבות דרבנן הוא לא גזרו. ולקמן (גמ') מפרש מאי רבי ומאי רבנן: **עירובא של עיר.** כל בית שיטנו בתוך כנענים אמה ולייסיים לעיר קרי עירובא של עיר כדפרק כילע מערבין (לקמן דף טו.)

אלא צאילן העומד בתוך עירובא של עיר. כגון שהיה עיר בתוך אלפים אמה של עיר והיה רואה לילך עוד אלפים והינתן עירובו בצומת העיר צאילן העומד בתוך עירובא של עיר: **אפי' למעלה מעשרה.** והוא נתכוון לשבות למטה עירובו עירוב: **דמסא.** מתוך שהיה מוקפת ישוב ממחילותיה ואינה מגולה חייבת לה כמאן דמליא עפרא והוה כמאן דמתכוון לשבות למעלה מעשרה ואע"ג דלי בעי למסקליה לא מני שקיל דהא אילן רשות היחיד ומתמיהו רשות הרבים חיינן למקוס שביחתו כאלו הוא גבוה למימיהו כאלו נתכוון לשבות למעלה ויקנה לו העירוב: כיון דאמר רבא הנותן את עירובו כו'. לקמן בהיא פירקא (דף לה.) גבי נתגלגל חוץ לתחום דקמי ממתיתן אינו עירוב ואמר רבא לא שני אלא שנתגלגל חוץ לתחום ארבע אמות אצל חוץ ארבע אמות הנותן את עירובו יש לו ארבע אמות כלומר ארבע אמות שביטו הוה ליה כמקופת מחילות וכי היכי דהנותן את עירובו בנית שמקפתו דהוה כל הבית כאלו הוא בתוך מחומו כדאמרין לקמן ביבילע מערבין (דף טו.) אנשי עיר גדולה מהלכין את כל עיר קטנה כו' הא נמי כל ארבע אמות הוה ליה כבית ומני לאמתי מתוך לתחום בתוך התחום אלמא לרבא כרשות היחיד הן לו: **ורשום היחיד עולה עד לרקיע.** ואפילו נתנו למעלה מעשרה הוא ועירובו כרשות היחיד הן ונהי ללא רשות היחיד ממש יניהו לגבי איסורא דהר"ה

עשורי מעשר ההוא חבר קמא עילייה ורבן שמעון בן גמליאל אומר לא יאכל עד שיעשר לפי שלא נחשדו חברים לתרום שלא מן המוקף ואמר ליה רבי מוטב שיחשדו חברים לתרום שלא מן המוקף ואל אפילו עמי הארץ טבליה במאי קמיופלי רבי סבר ניהא ליה לחבר דלעבד הוא איסורא וקיליא ולא יעבד עם הארץ איסורא רבה ורבן שמעון בן גמליאל סבר ניהא ליה לחבר דלעבד עם הארץ איסורא רבה ואיהו אפי' איסורא קיליא לא יעבד: **מתני'** נתנו באילן למעלה מעשרה טפחים אין עירובו עירוב למטה מעשרה טפחים עירובו עירוב נתנו כבוד אפילו עמק מאה אמה עירובו עירוב: **גמ'** יתיב עובי חייא בר אבא ורבי אסי ורבא בר נתן ויתבי רב נחמן גבייהו ויתבי וקאמרי האי אילן דקאי היכא אימיא דקאי ברשות היחיד מה לי למעלה מה לי למטה ברשות היחיד עולה עד לרקיע ואלא דקאי ברשות הרבים דמתכוון לשבות היכא אימיא דנתכוון לשבות למעלה הוא ועירובו במקום אחד הוא אלא (א) נתכוון לשבות למטה והא קא משתמש באילן לעולם דקאי ברה"ר ונתכוון לשבות למטה ורבי היא ד' דאמר כל דבר שהוא משום שבות לא גזרו עליו בין השמשות אמר להו רב נחמן ע"י ר' יובן אמר שמואל (ב) אמרו ליה פתירתו בה כולי האי אינהו נמי הכי קא פתרי בה (א) אלא (ב) אמרו ליה קבעיתו ליה בגמרא אמר להו אין אתמר נמי אמר רב נחמן אמר שמואל הכא באילן העומד ברשות הרבים עסקינן גבוה עשרה ורחב ארבעה ונתכוון לשבות למטה ורבי היא דאמר כל דבר שהוא משום שבות לא גזרו עליו בין השמשות אמר רבא ל"ש אלא באילן העומד חוץ לעירובא של עיר אבל אילן העומד בתוך עירובא של עיר אפילו למעלה מעשרה זה עירוב דמלא רבא אמר רבא חוץ לעירובא של עיר נמי כיון דאמר רבא הנותן עירובו יש לו ארבע אמות והוא לא רשות היחיד ורשות היחיד עולה עד לרקיע אמר רב יצחק בריה דרב משרשיא הכא באילן הנותן חוץ לארבע אמות עסקינן ונתכין

ס"ד א ב מ"י פ"ד מ"א
שבת הלכה ז' ופ"ו
מ"ב עירובין הלכה ט' י'
פ"ג ע"ג ט"ז ע"ג ט"ז
שם ס"א ע"ג ט"ז ע"ג ט"ז
ה"ב ג מ"י פ"ו מ"ב
עירובין הלכה ט'
ט"ז ע"ג א"ח ט"ז ע"ג
ע"ג ט"ז

רב ניסים גאון
אלא דנתכוון לשבות
למטה הוא קא משתמש
באילן. במסכת ז"ו ט"ז
ב"ר משה שילין אמרו חלו
בן משום שבות לא עולין
באילן. לא גזרו עליו בין
השמשות. רבנן. כלומר
שימוש אילן.

רבינו חננאל
החבר דנתכוון לחבר
שאר לעם הארץ ולא
לך כלכלה ז"ו. אבל
החבר שבעט ואין עובד
לעשר. דברואי הוא חבר
קמא דא ליה מ"י לך
לכלכלה ז"ו עשורי מעשר
עליו כביתיה ואע"ג
שיטתו מן המוקף. סבר
ניהא ליה למיפסד איסורא
קיליא לתרום שלא מן
המוקף. ולא יעבד
לעם הארץ איסורא רבה
אפילו טבליה. ואבוי
סבר לא נחשדו חברים
לתרום שלא מן המוקף.
ולא חייש חברי (כנס)
(לפ"ק הארץ אע"ג עבד
איסורא רבה. ולא יעבד
הוא איסורא קיליא. מני
נתנו באילן למעלה מי'
טפחים אינו עירוב וכו'.
אויקפנא באילן העומד
ברשות הרבים. ואם נתן
עירובו לטרום מי טפחים
כיון שמתכוון לשבות
למטה הוא ועירובו
במקום אחד הן. ואשקין
והא השמשותש באילן
וענינן מתני רבי היא.
והשמשותש באילן משום
שבות הוא. והתן אילו
הן (מסכת) (מ"ש) שבות
לא עולין באילן כו'.
ורבי סבר כל דבר שהוא
משום שבות לא גזרו
עליו בין השמשות. וקניית
העירוב בין השמשות
הוא. והנה בין השמשות
לא היה אסור להשתמש
באילן שנמצא אחת התע
שקנת עירוב הוא ועירובו
במקום אחד. אמר להו
רב נחמן לר' (אחא)
חייא בר אבא ולר' יוסי)
(אסין) ולרבא בר נתן
ישיר. וזו אמר שמואל
וכי כולי האי אתון קבעי
פותרא בנב'. אמר רבי
לא שני אלא באילן
העומד חוץ לעירובא של
עיר. אבל בתוך עירובא
של עיר אפילו למעלה
מעשרה עירובו עירוב.
דעירובא (דמ"ד) (מ"ש)
אל הכי חוץ לעירובא
של עיר נמי (רבא)
(דאן) אמר רבא אבות
עירובא של עיר ר' אבות
היא רשות היחיד ורשות
היחיד עולה עד לרקיע.
וענינן הכא באילן הנותן
חוץ לר' אבות עסקינן

הגהות הב"ח

(א) גבי אלא דנתכוון
לשבות: (ב) שם וכן אמר
שמואל ישיר אמרו ליה:
(ג) ה"י ד"ה אין
השמשות וכו' ודאיתא שם
היא וכו' אלא: (ד) ד"ה
צאילן שמימי טטה חוץ לך
אבות (היא סוף התחום)
החייב יריב סוף א"ח

גליון הש"ס

ת"ס' ד"ה רבא באילן
שבוט רבא רבא ערקור
בפרש"י ד"ה רבא דף
מ"ג. תוספות ד"ה
וענינו:

מוקף רש"י

רשות היחיד עולה עד
לרקיע. כל ארץ שבעט
ה"י. בין ארץ חצר בין
ארץ עמוד כה"ר גבוה ז'
ורחב ד'. כגונו עד לרקיע
שם רשות היחיד עליו: וכו'
א"ל כל דבר שהוא
משום שבות לא גזרו
עליו בין השמשות.
דשבות שנינו מחסין
כאסורי שבת לא גזרו עליה
אלא בשבת ודאי יאל בין
השמשות ומבין ח' י' ישיר.
ויפ' אמרם (פ"ב טו)
שפיר קאמתי (פסחים ג'
חורין ע"ג.) הנותן
עירובו יש לו ארבע
אמות. הוחלל ומתכוון
לקנות שם שביחתו יש לו
ארבע אמות. דהוחלל והנהו
ארבע אמות. אמתו מעינת
כתחלה היו להו כתחומה
והי' נתון את עירובו בנית
שביטו התחום. ואפילו
הוא חלף אמה מתוך את
טלה ויחלה לה אלפים
אמה ולקמן לה.

נתנו באילן למעלה מעשרה
טפחים אין עירובו עירוב
למטה מעשרה טפחים
עירובו עירוב נתנו כבוד
אפילו עמק מאה אמה
עירובו עירוב: **גמ'** יתיב
עובי חייא בר אבא ורבי אסי
ורבא בר נתן ויתבי רב
נחמן גבייהו ויתבי וקאמרי
האי אילן דקאי היכא אימיא
דקאי ברשות היחיד מה לי
למעלה מה לי למטה ברשות
היחיד עולה עד לרקיע ואלא
דקאי ברשות הרבים דמתכוון
לשבות היכא אימיא דנתכוון
לשבות למעלה הוא ועירובו
במקום אחד הוא אלא (א)
נתכוון לשבות למטה והא קא
משתמש באילן לעולם דקאי
ברה"ר ונתכוון לשבות למטה
ורבי היא ד' דאמר כל דבר
שהוא משום שבות לא גזרו
עליו בין השמשות אמר להו
רב נחמן ע"י ר' יובן אמר
שמואל (ב) אמרו ליה פתירתו
בה כולי האי אינהו נמי הכי
קא פתרי בה (א) אלא (ב)
אמרו ליה קבעיתו ליה בגמרא
אמר להו אין אתמר נמי אמר
רב נחמן אמר שמואל הכא
באילן העומד ברשות הרבים
עסקינן גבוה עשרה ורחב
ארבעה ונתכוון לשבות למטה
ורבי היא דאמר כל דבר
שהוא משום שבות לא גזרו
עליו בין השמשות אמר רבא
ל"ש אלא באילן העומד חוץ
לעירובא של עיר אבל אילן
העומד בתוך עירובא של עיר
אפילו למעלה מעשרה זה
עירוב דמלא רבא אמר רבא
חוץ לעירובא של עיר נמי
כיון דאמר רבא הנותן עירובו
יש לו ארבע אמות והוא לא
רשות היחיד ורשות היחיד
עולה עד לרקיע אמר רב
יצחק בריה דרב משרשיא
הכא באילן הנותן חוץ לארבע
אמות עסקינן ונתכין

הנותן חוץ לארבע אמות
עסקינן ונתכין

הנותן חוץ לארבע אמות
עסקינן ונתכין

הנותן חוץ לארבע אמות
עסקינן ונתכין

הנותן חוץ לארבע אמות
עסקינן ונתכין

הנותן חוץ לארבע אמות
עסקינן ונתכין

הנותן חוץ לארבע אמות
עסקינן ונתכין

הנותן חוץ לארבע אמות
עסקינן ונתכין